

การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจในการทำงานร่วมกับ
สมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.)

Participatory Communication of State Enterprise Union Leaders in Working with
the Federation of Thai Enterprise Workers' Confederation.

จารุวรรณ กมลสินธุ์* จิรนนท์ กมลสินธุ์* บุญญฤทธิ์ ชลวิทย์*

Charuwan Kamolsin* Chiranun Kamolsin* Boonyarit Cholvitee*

คณะบริหารและการจัดการ สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา*

Faculty of Administration and Management (Management). Chaopraya University*

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจในการทำงานร่วมกับสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.) 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจในการทำงานร่วมกับสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.) 3) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ปัญหาการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของ ประธานสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจในการทำงานร่วมกับสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.)

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 5 คน พิจารณาจากเกณฑ์คือ เป็นประธานสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจอย่างน้อย 1 วาระ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์เชิงลึก มีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยเรียงตามวัตถุประสงค์ มีดังนี้ 1) ระดับการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจในการทำงานร่วมกับสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.) 1.1) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการบริหารสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.) ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามมติกรรมการบริหาร การจ่ายค่าสมาชิกถือเป็นระเบียบข้อบังคับซึ่งต้องมีการดำเนินการตามมติ มีการนำสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมตามมติของสรส. และมีการเสียสละเวลาของตนเองเพื่อมาทำงานให้สรส. 1.2) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมของคณะกรรมการบริหารสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.) ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นตามมติจากที่ประชุมสหภาพแรงงานของตนเอง มีการแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการให้จ่าย ค่าสมาชิกให้ตรงเวลา มีการตัดสินใจและนำสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรม และมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ในเรื่องเวลาการทำงานให้สรส. 1.3) การมีส่วนร่วมในการวางแผนหรือกำหนดนโยบายต่อที่ประชุมของคณะกรรมการบริหารสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.) ผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของสรส. มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางดำเนินการในการเก็บค่าสมาชิก และมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงกับองค์กรที่สังกัด

2) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจในการทำงานร่วมกับสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.) 2.1 ความเดือดร้อนที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.) ได้แก่ ความเดือดร้อนจากนโยบายของรัฐบาล และความเดือดร้อนจากการเอารัดเอาเปรียบของนายจ้าง 2.2 ความไม่พึงพอใจร่วมกันที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.) ได้แก่ นโยบายการบริหารรัฐวิสาหกิจ และการสื่อสารที่ไม่ชัดเจนเกี่ยวกับการพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ให้กับสมาชิก 3. ความปรารถนาาร่วมกันของคณะกรรมการกลางในการเปลี่ยนแปลง

องค์กรสมาชิกของสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ ได้แก่ การปรับปรุงสวัสดิการของพนักงานรัฐวิสาหกิจ และการไม่แปรรูปรัฐวิสาหกิจ

3) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจในการทำงานร่วมกับสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.) ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาหลักคือการขาดการสื่อสารจากสรส.ไปยังองค์กรของสมาชิก แนวทางการแก้ปัญหาคือการสร้างการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในรูปแบบต่างๆ

คำสำคัญ: การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม, ผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ, สมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ.

Abstract

The objectives of this research are as follows: 1) to study the communication condition of cooperative state enterprise union leaders in working with the State Enterprise Workers' Confederation. 2) to study the factors related to the cooperative communication of the leaders of state enterprise unions in working with the state enterprise labor union. 3) To study the problems and suggestions regarding the solution of the participatory communication of Chairman of the State Enterprise Workers Union working with the State Enterprise Workers Union.

This research is qualitative research. With in-depth interviews with 5 key informants based on the criteria which are Being the president of the State Enterprise Workers Union for at least 1 term, research instruments Is the in-depth interview Data analysis using content analysis methods

The results of the research are arranged according to the objectives as follows: 1) The level of participatory communication of the state enterprise union leaders in working with the state enterprise labor union. 1.1) Participation in compliance with the resolutions of the Executive Committee of the State Enterprise Workers' Confederation The results of the research showed that The leader of the state enterprise union is involved in the implementation of the executive committee resolution. Paying membership fees is considered a regulation which must be implemented in accordance with the resolution. Members are brought to participate in activities according to the resolution of SorSor. And have to sacrifice their time to come to work with the federation. 1.2) Participation in expressing opinions at the meeting of the Executive Committee of the State Enterprise Workers' Conflict. The results of the research showed that The leader of the state enterprise union participated in giving opinions according to the resolution from the meeting of their labor union. There are comments on how to pay Membership fee on time Have decisions and bring members to join the activity And participate in setting rules on working hours. 1.3) Participation in the planning or policy setting at the meeting of the Executive Committee of the State Enterprise Workers' Conflict The leaders of the state enterprise union participated in the formulation of the SorChor policy. Participate in setting guidelines for collecting membership fees. And participate in establishing agreements with affiliated organizations

2) Factors related to cooperative communication of leaders of state enterprise union in working with state enterprise labor union. 2.1 The suffering that affects the decision to participate in various activities of the State Enterprise Workers' Confederation Including the suffering from the government policy. And suffering from exploitation of employers. 2.2 The dissatisfaction that affects the decision to participate in various activities of the State Enterprise Workers' Confederation, such as the state enterprise administration policy And unclear communication regarding the protection of interests for members. 2.3 The common desire of the central committee to change the member organization of the State Enterprise Workers' Confederation is to improve the welfare of state enterprise employees. And non-privatization.

3) Problems and recommendations for solving problems related to cooperative communication of leaders of state enterprise union in working with state enterprise labor union The results of the research showed that the main problem is the lack of communication from the MPC to member organizations. The solution to the problem is the creation of participatory communication in various ways.

Keywords: Participatory Communication, State Enterprise Union Leaders, Federation of Thai Enterprise Workers' Confederation.

บทนำ

การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม นริรัตน์ สร้อยศรี (2554:18) ได้กล่าวไว้ว่า การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมอาศัย ทฤษฎีของการมีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่หลากหลายได้ให้ความสำคัญ กับการจัดการข้อมูล ข่าวสารระหว่างกัน บนพื้นฐานของการร่วมมือกันพัฒนากระบวนการสื่อสารแบบสองทางในลักษณะของการ แลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสาร โดยทุกฝ่ายสามารถสลับบทบาทให้เป็นผู้ให้และผู้รับข้อมูลผ่านเวทีการสื่อสารใน หลากหลายรูปแบบ โดยดำเนินการอยู่บนพื้นฐานของการเคารพความคิดเห็นของกันและกันและร่วมกันซึ่ง น้ำหนักเกี่ยวกับผลได้ผลเสียต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการตัดสินใจดำเนินการในด้านหนึ่ง ๆ อย่างรอบคอบ นอกจากนั้น อรสา ปานขาว (อ้างถึงใน นริรัตน์ สร้อยศรี 2554:20) ได้กล่าวถึงระดับการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม ไว้ว่าการมีส่วนร่วมในการสื่อสารสามารถกระทำ ได้ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้รับสาร/ผู้ใช้สาร 2) การมี ส่วนร่วมในฐานะผู้ส่ง/ผู้ผลิต/ผู้ร่วมผลิต/ผู้ร่วมแสดง 3) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้วางแผนและกำหนดนโยบาย

เรณูมาศ รักษาแก้ว (2557) กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่กลุ่มประชาชน หรือขบวนการที่สมาชิกของชุมชนที่กระทำการออกมาในลักษณะของการทำงานร่วมกัน ที่จะแสดงให้เห็นถึง ความต้องการร่วม ความสนใจร่วม มีความต้องการที่จะบรรลุถึงเป้าหมายร่วมทางเศรษฐกิจและสังคมหรือ การเมือง หรือการดำเนินการร่วมกันเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจ มติชน ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม หรือการดำเนินการเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ การปรับปรุงสภาพทางสังคมใน กลุ่มชุมชน สำหรับประโยชน์ของการมีส่วนร่วม คือ 1) คุณภาพของการตัดสินใจดีขึ้น 2) ใช้ต้นทุนน้อยและลด ความล่าช้าลง 3) การสร้างฉันทามติ 4) การนำไปปฏิบัติง่ายขึ้น 5) การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าที่เลวร้ายที่สุด 6) การคงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม 7) การคาดการณ์ความหวังกังวลและทัศนคติของสาธารณชน และ8) การพัฒนาภาคประชาสังคม นอกจากนั้น ชัตติยา จันทรโชติ (2553:7) ยังได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของ

ประชาชนเป็นแนวคิดในการรวมตัวของประชาชนเพื่อกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายวัตถุประสงค์ก็ได้ ทั้งนี้โดยความเห็นพ้องต้องกันเพื่อการพัฒนาทางสังคมและเป็นหนทางนำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

การทำงานร่วมกันระหว่างตัวแทนจากองค์กรต่าง ๆ เป็นการร่วมกันทำงานของผู้นำจากองค์กรต่าง ๆ การมีส่วนร่วมของประชาชนจะเกิดขึ้นเมื่อมีการใช้ความพยายาม และมีการเสียทรัพยากรบางอย่างดังต่อไปนี้ 1) ร่วมแสดงความคิดเห็น 2) ร่วมสละทรัพยากร วัตถุ 3) ร่วมสละร่างกาย และ 4) ร่วมสละเวลา และได้อ้างถึงงานของ บุญชัย เกิดปัญญวัฒน์ กล่าวไว้ว่าการมีส่วนร่วมเกิดจากแนวคิดสำคัญ 3 ประการ คือ 1) ความสนใจและห่วงกังวลร่วมกันของส่วนรวม 2) ความเดือดร้อนและความไม่พึงพอใจร่วมกันที่มีต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่ นั้น ผลักดันให้พุ่งไปสู่การรวมกลุ่ม วางแผน และลงมือกระทำการร่วมกัน 3) การตกลงใจร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่มหรือชุมชนไปในทิศทางที่ปรารถนา

สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจคือองค์กรตัวแทนของลูกจ้างในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจซึ่งก่อตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2543 โดยกำหนดให้รัฐวิสาหกิจแต่ละแห่งมีสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจได้เพียงสหภาพแรงงานเดียวเท่านั้น และลูกจ้างคนหนึ่งจะเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจได้เพียงแห่งเดียวโดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ (มาตรา 40) ดังนี้ 1) ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดี ระหว่างลูกจ้างกับนายจ้างและระหว่างลูกจ้างด้วยกัน 2) พิจารณาช่วยเหลือสมาชิกตามคำร้องทุกข์ 3) แสวงหาและคุ้มครองผลประโยชน์เกี่ยวกับสภาพการจ้างของลูกจ้าง 4) ดำเนินการและให้ความร่วมมือเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและรักษาผลประโยชน์ของรัฐวิสาหกิจ จากข้อมูลการจดทะเบียน ณ วันที่ 31 กรกฎาคม 2560 มีสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจทั้งสิ้น 47 องค์กร (สำนักงานแรงงานสัมพันธ์, 2562)

การบริหารสหพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.) มีลักษณะโครงสร้างการบริหารองค์กร รายงานการประชุมประจำเดือน มีนาคม 2561 ประกอบด้วยกรรมการกลางซึ่งเป็นตัวแทนจากองค์กรสมาชิกสหพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.) ที่อยู่ในตำแหน่งประธานสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ และกรรมการบริหารตามสัดส่วนจำนวนสมาชิกแต่ละองค์กร และกรรมการบริหารซึ่งได้รับจากการเลือกตั้งจากคณะกรรมการกลางโดยมีตำแหน่งสำคัญเช่น ตำแหน่งเลขาธิการสหพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ รองเลขาธิการการบริหาร รองเลขาธิการวิชาการ รองเลขาธิการสตรี รองเลขาธิการปฏิบัติการ รองเลขาธิการประชาสัมพันธ์ นายทะเบียน เหนรัญญิก ฝ่ายกฎหมาย ฝ่ายการศึกษา ฝ่ายข้อมูลและสิทธิประโยชน์ ฝ่ายรณรงค์และเผยแพร่ ฝ่ายการเมือง ฝ่ายหารายได้ ฝ่ายกิจการมวลชน ฝ่ายกิจการสาขา ฝ่ายแรงงานหนุ่มสาว ฝ่ายแรงงานข้ามชาติ ฝ่ายแรงงานนอกระบบ และสำนักเลขาธิการ (รายงานการประชุม ครั้งที่ 2 / 2561 เดือน กุมภาพันธ์ 2561 สหพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ)

แนวทางในการบริหารงานของสหพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส) เน้นสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นระหว่างองค์กรสมาชิก จากงานวิจัยของจากรุวรรณ กมลสินธุ์ และคณะ(2562) ได้พบว่า กลยุทธ์การสื่อสารทางการเมืองด้านอารมณ์ผู้ฟังประเด็นวิธีการโน้มน้าวให้ผู้ฟังอยู่ในอารมณ์ที่เที่ยงธรรม เกิดจากปัจจัยสำคัญของการทำงานแบบมีส่วนร่วมคือการทำให้เกิดความร่วมมือด้วยวิธีสร้างการมีส่วนร่วม เพราะคำว่า สะหะ คือการรวมกัน ร่วมกันคิดร่วมกันทำ สหภาพเกิดจากการรวมตัวของพนักงาน ร่วมคิดร่วมทำร่วมก่อตั้ง สร้างการมีส่วนร่วมให้รักในองค์กร การดึงผู้เห็นต่างเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานของสหภาพ เป็นการลดอคติของผู้เห็นต่าง ถ้าจะให้ผู้เห็นต่างเชื่อใจต้องดึงมาให้มีส่วนร่วมในการทำงานกับสหภาพ การทำงานสหภาพไม่สามารถทำคนเดียวได้ กรรมการบริหารต้องทำงานแบบมีส่วนร่วมทุกคนต้องเข้าใจการทำงานเป็นทีม

เมื่อพิจารณาในแง่การมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มสังคมแล้วพบว่าสหภาพแรงงานของหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ โดยเฉพาะหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ สหภาพแรงงานก็นับว่าเป็นอีกหนึ่งสถาบันสำคัญที่มีส่วนช่วยให้เกิดประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของสมาชิกในองค์กรในอดีตสหภาพแรงงานมีการจัดตั้งขึ้นเพื่อบทบาทในการปกป้องสิทธิประโยชน์ของสมาชิกสหภาพแรงงานเป็นส่วนใหญ่ แต่ในปัจจุบันพบว่าการรวมตัวกันของสหภาพนั้น

เกิดจากชนชั้นแรงงานซึ่งแรงงานมีความสำคัญในหลาย ๆ ด้านอาทิด้านเศรษฐกิจ คือการที่แรงงานเป็นปัจจัยหนึ่งในการขับเคลื่อนองค์กรนั้นย่อมแสดงให้เห็นว่าแรงงานมีผลกระทบต่อการลงทุน การเพิ่มของผลผลิต ตลาดแรงงาน และราคาสินค้า และนอกจากนั้นสหภาพแรงงานยังมีความสำคัญทางด้านสังคมที่มีการบ่งชี้ว่าตามปกติมนุษย์จะมีการอยู่ร่วมกัน มีความสัมพันธ์กันซึ่งก่อให้เกิดความสำนึกและส่วนร่วมหรือปัญหาาร่วมกัน และต่อการรวมกลุ่มอันเนื่องจากการไม่ได้รับความเป็นธรรมเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนเองมีอำนาจในการเจรจาต่อรองที่เกิดจากการร่วมมืออย่างจริงจัง (อำนาจ โทบุราณ, 2553:2)

จะเห็นได้ว่า สมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.) เป็นองค์กรที่มีส่วนสำคัญในการเป็นศูนย์กลางรวบรวมผู้นำแรงงานจากหน่วยงานรัฐวิสาหกิจองค์กรต่าง ๆ ได้มากถึง 47 องค์กร การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจในการทำงานร่วมกับสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.) จึงเป็นปัจจัยสำคัญ ในการสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การประชุมคณะกรรมการกลาง การจ่ายค่าสมาชิก การเข้าร่วมหรืออาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรม และการเสียสละเวลาในงานประจำมาทำงานให้กับสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.) โดยมีรูปแบบการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้รับสาร/ผู้ใช้สาร 2) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่ง/ผู้ผลิต/ผู้ร่วมผลิต/ผู้ร่วมแสดง 3) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้วางแผนและกำหนดนโยบาย ซึ่งมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) ความสนใจและห่วงกังวลร่วมกันของส่วนรวม 2) ความเดือดร้อนและความไม่พึงพอใจร่วมกัน และ 3) การตกลงใจร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่มไปในทิศทางที่ปรารถนา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจในการทำงานร่วมกับสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.)
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจในการทำงานร่วมกับสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.)
3. เพื่อศึกษา ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ปัญหาการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของประธานสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจในการทำงานร่วมกับสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.)

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 5 คน พิจารณาจากเกณฑ์คือ เป็นประธานสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจอย่างน้อย 1 วาระ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ก่อนที่จะนำไปใช้ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของเครื่องมือที่สร้างขึ้นก่อนนำไปใช้ โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อความถามกับคุณลักษณะของตัวแปรที่ต้องการวัดตามที่ได้นิยามไว้ว่าครอบคลุมหรือไม่ และทำการตรวจสอบคุณภาพโดยขอคำปรึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความถามกับเนื้อหา (IOC) เกณฑ์ในการเลือกคำถามจะพิจารณาเฉพาะข้อความถามที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 มีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ระดับการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจในการทำงานร่วมกับสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.)

1. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการบริหารสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.)

1.1 การมีส่วนร่วมในฐานะผู้รับสาร/ผู้สื่อสารในการประชุมคณะกรรมการบริหารสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส.

ผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในฐานะผู้รับสาร/ผู้สื่อสารในการประชุมคณะกรรมการบริหารสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส. ดังนี้

การปฏิบัติตามมติกรรมการบริหาร โดยการปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการบริหารแล้วนำเข้าสู่การประชุมของคณะกรรมการกลาง เพื่อเป็นไปตามกรอบธรรมนูญของสรส.

การปฏิบัติตามข้อเสนอของกรรมการกลาง ซึ่งในการตัดสินใจในบางเรื่อง สรส.ก็ต้องขอมติจากกรรมการกลาง ถ้ากรรมการกลางไม่อนุมัติมติจากกรรมการบริหารก็จะตกไป

มีการสื่อสารด้วยการประชุมชี้แจง เพื่อสื่อสารให้คณะกรรมการทราบข้อมูลต่างๆ

มีการการตั้งแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริหาร โดยมีการตั้งเงื่อนไขไว้ว่าถ้าขาดการประชุมติดต่อกันสองหรือสามครั้งโดยที่ไม่มีใบลาถือว่าให้พ้นสภาพจากการเป็นกรรมการบริหาร

1.2 การมีส่วนร่วมในฐานะผู้รับสาร/ผู้สื่อสารในการประชุมคณะกรรมการบริหารสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส. เกี่ยวกับการจ่ายค่าสมาชิก

ผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในฐานะผู้รับสาร/ผู้สื่อสารในการประชุมคณะกรรมการบริหารสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส. เกี่ยวกับการจ่ายค่าสมาชิก ดังนี้

การจ่ายค่าสมาชิกถือเป็นระเบียบข้อบังคับ ซึ่งเป็นไปตามธรรมนูญของสรส. ในประเด็นการจ่ายค่าบำรุงต่อปีของสมาชิกสรส.

การรับมติดำเนินปฏิบัติด้วยความเต็มใจ โดยการจ่ายค่าสมาชิกตามที่สรส.กำหนด และถือว่าการจ่ายค่าสมาชิกเป็นหน้าที่ด้วยเช่นกัน

ในกรณีที่ไม่สามารถจ่ายค่าสมาชิกได้ ก็ต้องมีการอธิบายเหตุผลกรณีไม่จ่ายค่าสมาชิก ทั้งนี้เป็นเพราะการมีปัญหายภายในองค์กรสมาชิกเองนั่นคือการขาดการสื่อสารระหว่างกรรมการชุดเก่าและกรรมการชุดใหม่เรื่องระเบียบการจ่ายค่าสมาชิก

ทั้งนี้ไม่มีวิธีการแก้ปัญหา ได้แก่ กรรมการบริหารรับเป็นผู้ประสานงานติดตามการจ่ายเงินค่าสมาชิก และการมีแนวปฏิบัติในการจ่ายค่าสมาชิกนั้นคือใช้วิธีตัดเงินจากระบบการจ่ายเงินเดือนของรัฐวิสาหกิจ

1.3 การมีส่วนร่วมในฐานะผู้รับสาร/ผู้สื่อสารในการประชุมคณะกรรมการบริหารสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส. เกี่ยวกับการเข้าร่วมหรือนำสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรม

ผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในฐานะผู้รับสาร/ผู้สื่อสารในการประชุมคณะกรรมการบริหารสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส. เกี่ยวกับการเข้าร่วมหรือนำสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรม ดังนี้

มีการนำสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมตามมติของสรส. สรส. มีกิจกรรมต่างๆและขอความร่วมมือไปยังองค์กรสมาชิกในการที่จะให้นำสมาชิกเข้าร่วมสนับสนุนกิจกรรม

มีการนำสมาชิกเข้าร่วมเฉพาะกิจกรรมที่สำคัญเท่านั้น สหภาพแรงงานมีส่วนร่วมในการดำเนินการกิจกรรมร่วมกับสรส. แต่เนื่องจากองค์กรสมาชิกมีงานที่ต้องรับผิดชอบหลายอย่าง จึงเข้าร่วมเฉพาะที่สำคัญเพื่อไม่ให้เสียงานหลักขององค์กร

1.4 การมีส่วนร่วมในฐานะผู้รับสาร/ผู้สื่อสารในการประชุมคณะกรรมการบริหารสหพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส. เกี่ยวกับการเสียสละเวลาในงานประจำมาทำงานให้กับสหพันธ์

ผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในฐานะผู้รับสาร/ผู้สื่อสารในการประชุมคณะกรรมการบริหารสหพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส. เกี่ยวกับการเสียสละเวลาในงานประจำมาทำงานให้กับสหพันธ์ ดังนี้

มีการเสียสละเวลาของ ตนเองเพื่อมาทำงานให้สรส. ก่อนที่จะมาเป็นกรรมการบริหารของสรส. ซึ่งผ่านการเลือกตั้ง อีกทั้งสหภาพแรงงานหรือองค์กรต้นสังกัดจะส่งในลักษณะของผู้แทนสหภาพแรงงาน พร้อมทั้งทางองค์กรสมาชิกต้องยืนยันว่าจะต้องเสียสละเวลามาทำงานให้กับสรส. อย่างเต็มที่ ซึ่งเป็นหนึ่งในคุณสมบัติในการมาสมัคร และยังเป็นคุณลักษณะของการเป็นนักแรงงานที่ดีที่ต้องมีการเสียสละเวลาเพื่อส่วนรวมด้วยเช่นกัน

ผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจสามารถออกไปทำงานได้ตามหนังสือเชิญจาก สรส. ตามมาตรา 59 ถือเป็นข้อตกลงระหว่างสหภาพกับทางนายจ้าง ถ้าสรส. มีกิจกรรมหรือมีการประชุม จะมีหนังสือไปถึงสหภาพแรงงานและหนังสือถึงองค์กรสมาชิก แต่ทั้งนี้ก็มีบางองค์กรสมาชิกที่สามารถเข้าร่วมเฉพาะงานที่สำคัญ

2. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมของคณะกรรมการบริหารสหพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.)

2.1 การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่ง/ผู้ผลิต/ผู้ร่วมผลิต/ผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมคณะกรรมการบริหารสหพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส.

ผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในฐานะผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมคณะกรรมการบริหารสหพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส. ดังนี้

มีการแสดงความคิดเห็นตามมติจากที่ประชุมสหภาพแรงงานของตนเอง มีการใช้มติของกรรมการกลางเป็นหลัก (คณะกรรมการสหภาพแรงงาน) ลักษณะแบบนี้เป็นการเปิดโอกาสให้มีการมีส่วนร่วมของกรรมการท่านอื่นที่จะแสดงความคิดเห็นและลงมติในที่ประชุม ซึ่งสามารถแสดงความคิดเห็นได้ในที่ประชุมคณะกรรมการสรส. เพราะได้รับมอบอำนาจแล้ว

มีการขอมติจากที่ประชุมในประเด็นที่มีผลกระทบเชิงกฎหมาย ถ้าเป็นเรื่องเดือนร้อนที่ต้องดำเนินการและมีผลกระทบในเชิงกฎหมาย เช่น การฟ้องศาลแรงงานเพื่อช่วยเหลือสมาชิกหรือฟ้องศาลปกครองเพื่อปกป้องผลประโยชน์ขององค์กร จะมีการนำเรื่องนี้ไปเป็นวาระการประชุมและขอมติตามกฎหมายแรงงานรัฐวิสาหกิจ

2.2 การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่ง/ผู้ผลิต/ผู้ร่วมผลิต/ผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมคณะกรรมการบริหารสหพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส. เกี่ยวกับการจ่ายค่าสมาชิก

ผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในฐานะผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมคณะกรรมการบริหารสหพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส. เกี่ยวกับการจ่ายค่าสมาชิก ดังนี้

มีการแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการให้จ่ายค่าสมาชิกให้ตรงเวลา โดยให้จ่ายค่าสมาชิกทุกๆ 6 เดือน

2.3 การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่ง/ผู้ผลิต/ผู้ร่วมผลิต/ผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมคณะกรรมการบริหารสหพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส. เกี่ยวกับการเข้าร่วมหรือนำสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรม

ผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในฐานะผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมคณะกรรมการบริหารสหพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส. เกี่ยวกับการเข้าร่วมหรือนำสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรม ดังนี้

ผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจสามารถตัดสินใจและนำสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมได้ทันที โดยการขอมติจากที่ประชุมคณะกรรมการกลาง แต่ในบางกรณีก็ใช้อำนาจในการตัดสินใจในฐานะที่เป็นตัวแทนขององค์กรและเป็นตัวกรรมการบริหารสรส.

ผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจต้องมีการชี้แจงในกรณีที่ไม่สามารถนำสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งจะเป็นลักษณะกำลังคนที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของสรส. และการนำสมาชิกเข้าร่วมได้เฉพาะกิจกรรมที่สำคัญเนื่องจากไม่ต้องการให้เสียงานหลักขององค์กร

นอกจากนี้ยังมีการแสดงความคิดเห็นในประเด็นการออกหนังสือให้สมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมโดยไม่ถือเป็นวันลา และการสนับสนุนด้านวิชาการในการการนำเสนอข้อมูลสนับสนุนในการนำคนเข้าร่วมกิจกรรม

2.4 การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่ง/ผู้ผลิต/ผู้ร่วมผลิต/ผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมคณะกรรมการบริหารสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส. เกี่ยวกับการเสียสละเวลาในงานประจำมาทำงานให้กับสหภาพ

ผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในฐานะผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมคณะกรรมการบริหารสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส. เกี่ยวกับการเสียสละเวลาในงานประจำมาทำงานให้กับสหภาพ ดังนี้

การมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้เวลามาประชุมหรือร่วมกิจกรรมกับสรส. โดยไม่ถือเป็นวันลา

3. การมีส่วนร่วมในการวางแผนหรือกำหนดนโยบายต่อที่ประชุมของคณะกรรมการบริหารสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.)

3.1 การมีส่วนร่วมในฐานะผู้วางแผนและกำหนดนโยบายในการประชุมคณะกรรมการบริหารสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส.

ผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในฐานะผู้วางแผนและกำหนดนโยบายในการประชุมคณะกรรมการบริหารสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส. ดังนี้

การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของสรส. ถ้านโยบายเดิมไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นก็จะมีการปรับเปลี่ยนหรือยกเลิก แต่การยกเลิกนั้นจะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อสรส. ในภาพรวม

3.2 การมีส่วนร่วมในฐานะผู้วางแผนและกำหนดนโยบายในการประชุมคณะกรรมการบริหารสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส. เกี่ยวกับการจ่ายค่าสมาชิก

ผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในฐานะผู้วางแผนและกำหนดนโยบายในการประชุมคณะกรรมการบริหารสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส. เกี่ยวกับการจ่ายค่าสมาชิก ดังนี้

การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางดำเนินการในการเก็บค่าสมาชิก ได้แก่ การจัดตั้งคณะทำงานและการมีระบบการตรวจสอบการรับเงินและการเบิกเงินของสมาชิก

3.3 การมีส่วนร่วมในฐานะผู้วางแผนและกำหนดนโยบายในการประชุมคณะกรรมการบริหารสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส. เกี่ยวกับการเข้าร่วมหรือนำสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรม

ผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในฐานะผู้วางแผนและกำหนดนโยบายในการประชุมคณะกรรมการบริหารสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส. เกี่ยวกับการเข้าร่วมหรือนำสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรม ดังนี้

การมีส่วนร่วมวางแผนตามบทบาทหน้าที่และตามสิทธิของตน โดยมีการสื่อสารถึงกิจกรรมต่างๆที่จัดโดยสรส. และกำหนดจำนวนคนที่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆได้

3.4 การมีส่วนร่วมในฐานะผู้วางแผนและกำหนดนโยบายในการประชุมคณะกรรมการบริหารสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส. เกี่ยวกับการเสียสละเวลาในงานประจำมาทำงานให้กับสหภาพ

ผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในฐานะผู้วางแผนและกำหนดนโยบายในการประชุมคณะกรรมการบริหารสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส. เกี่ยวกับการเสียสละเวลาในงานประจำมาทำงานให้กับสหภาพ ดังนี้

การมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงกับองค์กร ในการใช้เวลาจากการทำงานประจำมาทำงานให้กับสรส.

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจในการทำงานร่วมกับสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.)

1. ความเดือดร้อนที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.)
ลักษณะความเดือดร้อนที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.) มีดังนี้

ความเดือดร้อนจากนโยบายของรัฐบาล บางทีองค์กรถูกกระทบจากนโยบายรัฐ ถ้าไม่ลงมาดำเนินการด้วยตนเององค์กรก็จะขับเคลื่อนลำบาก

ความเดือดร้อนจากการเอาเปรียบของนายจ้าง ความไม่เป็นธรรมและการเอาเปรียบจากนายจ้างจะดึงให้คนออกมามีส่วนร่วมกับองค์กรสรส.

ความเดือดร้อนจากความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ บนพื้นฐานของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมจะทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำขึ้นได้

ความเดือดร้อนจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้จะส่งผลกระทบต่อการทำงาน

ความเดือดร้อนเรื่องสิทธิประโยชน์และสภาพการจ้างงาน สวัสดิการต่างๆ อาทิ มาตรฐานขั้นต่ำเรื่องของการรักษาพยาบาล กองทุน มูลนิธิ เป็นต้น

2. ความไม่พึงพอใจร่วมกันที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.)

ความไม่พึงพอใจร่วมกันที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.) ได้แก่

นโยบายการบริหารรัฐวิสาหกิจ รัฐวิสาหกิจมีรูปแบบของสวัสดิการและสภาพการจ้างที่มีความหลากหลายและนโยบายที่มีก็ไม่ครอบคลุมทุกองค์กร อีกทั้งเรื่องของกฎหมายที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานในรัฐวิสาหกิจด้วยเช่นกัน

การสื่อสารที่ไม่ชัดเจนเกี่ยวกับการพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ให้กับสมาชิก ถ้าการสื่อสารไม่ชัดเจนประเด็นไม่ชัดเจนจะทำให้ไม่มีพลังคนเข้าร่วมน้อย

3. ความปรารถนาาร่วมกันของคณะกรรมการกลางในการเปลี่ยนแปลงองค์กรสมาชิกของสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ

ความปรารถนาาร่วมกันของคณะกรรมการกลางในการเปลี่ยนแปลงองค์กรสมาชิกของสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ ได้แก่

การปรับปรุงสวัสดิการของพนักงานรัฐวิสาหกิจ ในเรื่องของสภาพการจ้างที่ดีและการมีสิทธิประโยชน์ที่ดี

การไม่แปรรูปรัฐวิสาหกิจ การปกป้องรัฐวิสาหกิจเอาไว้จะต้องเข้าใจบริบทของรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีหน้าที่หลักคือการให้บริการสาธารณะ

ด้านประสิทธิภาพสมรรถนะขององค์กร รัฐวิสาหกิจคือการจัดบริการสาธารณะในส่วนที่กฎหมายกำหนดเพื่อให้ประชาชนอยู่ดีมีสุข นอกจากนี้ยังต้องการให้เกิดการยอมรับระบบสหภาพแรงงาน การสร้างความเข้มแข็งเพื่อให้มีสมาชิกที่เพิ่มมากขึ้นเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนต่อไป

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจในการทำงานร่วมกับสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.)

1. ปัญหาในการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของของผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจในการทำงานร่วมกับสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.)

ปัญหาในการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของของผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจในการทำงานร่วมกับสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.) ได้แก่

ปัญหาด้านการขาดการสื่อสารจากสรส.ไปยังองค์กรของสมาชิก ปัญหาการสื่อสารการถ่ายทอดนโยบายต่างๆเนื่องจากไม่มีหน้าที่บังคับบัญชาโดยตรง เป็นลักษณะของการขอความร่วมมือ

ปัญหาด้านการแบ่งเวลาในการทำงานของกรรมการกลาง (สหภาพแรงงาน) เนื่องจากในสหภาพแรงงานกรรมการกลางต้องการมาร่วมประชุมแต่ติดงานประจำและยังมีบทบาทในการเป็นพนักงานขององค์กรด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านอื่นๆ ได้แก่ ปัญหาการมีสมาชิกที่ลดน้อยลง ปัญหาด้านการขาดทุนทรัพย์ในการขับเคลื่อน และปัญหาด้านการไม่จ่ายค่าสมาชิกขององค์กรสมาชิก

2. ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

การสร้างการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ จัดการประชุมให้บ่อยครั้งขึ้น การสื่อสารให้เห็นถึงความสำคัญของการประชุม การไปพบปะเยี่ยมเยียนสมาชิกตามองค์กรต่างๆ การทำตนให้เป็นตัวอย่างด้านการเสียสละเวลาส่วนตัว การใช้ผู้นำเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมเพราะทำให้เกิดความไว้วางใจและความคุ้นเคยต่อกัน สื่อสารวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมให้ชัดเจน มีการสื่อสารพูดคุยให้มากขึ้น การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และการกำกับดูแลไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

อภิปรายผล

การมีส่วนร่วมในฐานะผู้รับสาร/ผู้ใช้สารในการประชุมคณะกรรมการบริหารสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส.

ผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจมีการสื่อสารด้วยการประชุมชี้แจง เพื่อสื่อสารให้คณะกรรมการ ทราบข้อมูลต่างๆ สอดคล้องกับแนวคิดระดับการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมที่สรุปไว้ว่า ผู้รับสารให้ตระหนักถึงสิทธิ ที่จะรับรู้ของตนเองและสิทธิในการบอกเล่าข้อมูลข่าวสารของตนเองสู่สาธารณะ ตลอดจนจะต้องสร้างหลักประกันในการมีส่วนร่วมของผู้รับสารในช่วงต่างๆ ของกระบวนการสื่อสาร รวมถึงการมีส่วนร่วมในฐานะ ผู้รับสารที่จะต้องมีการสำรวจว่ามีช่องทางในการสื่อสารอะไรบ้างที่จะทำให้ประชาชนในชุมชนได้รับข้อมูล ข่าวสารได้อย่างทั่วถึง (อรสา ปานขาว, ม.ป.ป.)

ความเดือดร้อนที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.)

ความเดือดร้อนจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้จะส่งผลกระทบต่อการทำงาน สอดคล้องกับแนวคิดหลักการในการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ระบุว่า หนึ่งในตัวแปรที่จะก่อให้เกิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ ระบบสารสนเทศเป็นตัวแปรที่สำคัญทำให้บุคคลและองค์กรต้องเปลี่ยนแปลง (Cohen & Uphoff, 1981)

ความไม่พึงพอใจร่วมกันที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.)

การสื่อสารที่ไม่ชัดเจนเกี่ยวกับการพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ให้กับสมาชิก ถ้าการสื่อสารไม่ชัดเจน โดยที่มีประเด็นไม่ชัดเจนจะทำให้ไม่มีพลังคนเข้าร่วมน้อย สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องกระบวนการสื่อสารตามแนวคิด

ของเบอร์โล (Berlo อ้างถึงใน ธนวดี บุญลือ 2544) ที่กล่าวถึงในส่วนของสาร (Message) ว่าสารต้องมีคุณสมบัติสำคัญ 3 ประการที่จะส่งผลให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ นั่นคือ 1) รหัสของสาร (message code) ได้แก่ ภาษา สัญลักษณ์ หรือสัญญาณที่มนุษย์ใช้เพื่อแสดงออกแทนความรู้ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึกต่าง ๆ ที่ให้ความหมายทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ รวมทั้งคำถาม คำอุทาน ความคิดเห็นและอิทธิพลต่างๆ ซึ่งทำให้เกิดแก่นสารของการสื่อสารขึ้นมา 2) เนื้อหา (content) หมายถึง บรรดาความรู้ ความคิด และประสบการณ์ที่ผู้ส่งสารต้องการจะถ่ายทอดเพื่อการรับรู้ร่วมกัน แลกเปลี่ยนเพื่อความเข้าใจร่วมกัน หรือโต้ตอบกัน และ 3) การจัดสาร (treatment) หมายถึง การรวบรวมเนื้อหาของสาร แล้วนำมาเรียบเรียงให้เป็นไปอย่างมีระบบ เพื่อให้ได้ใจความตามเนื้อหา ที่ต้องการด้วยการเลือกใช้รหัสสารที่เหมาะสม

ปัญหาในการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจในการทำงานร่วมกับสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.)

ปัญหาด้านการขาดการสื่อสารจากสรส.ไปยังองค์กรของสมาชิก ปัญหาการสื่อสารการถ่ายทอดนโยบายต่างๆเนื่องจากผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจไม่มีหน้าที่บังคับบัญชาโดยตรงเป็นลักษณะของการขอความร่วมมือจึงต้องมีทักษะการสื่อสารในระดับสูง สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องกระบวนการสื่อสารตามแนวคิดของเบอร์โล (Berlo อ้างถึงใน ธนวดี บุญลือ 2544) ที่กล่าวถึงผู้ส่งสาร (Source) ไว้ว่า ผู้ส่งสาร คือ บุคคลซึ่งเป็นผู้เริ่มต้นการสื่อสาร ทำหน้าที่ในการเข้ารหัสสาร ผู้ส่งสารจะทำหน้าที่ในการสื่อสารได้ดีหรือไม่เพียงไรนั้นขึ้นอยู่กับคุณสมบัติสำคัญ คือ ทักษะในการสื่อสาร ได้แก่ ความสามารถในการพูด การเขียน และความสามารถในการคิดและการใช้เหตุผล

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจในการทำงานร่วมกับสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ (สรส.)

การสร้างการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม ที่กล่าวว่าต้องอาศัยทฤษฎีการมีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มบุคคลต่างๆ ที่หลากหลาย ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับการจัดการข้อมูลข่าวสารระหว่างกันบนพื้นฐานของความร่วมมือกันพัฒนากระบวนการสื่อสารแบบสองทาง ในลักษณะของการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร โดยทุกฝ่ายสามารถสลับบทบาทในการเป็นผู้ให้และผู้รับข้อมูล ผ่านเวทีการสื่อสารในหลากหลายรูปแบบ โดยดำเนินอยู่บนพื้นฐานของการเคารพความคิดเห็นของกันและกัน และร่วมกันซึ่งนำหนักเกี่ยวกับผลได้ผลเสียต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการตัดสินใจดำเนินการในด้านหนึ่งๆ อย่างรอบคอบ (นริรัตน์ สร้อยศรี, 2554)

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บวร ชื่นจิตต (2549) ในประเด็นปัญหาในการดำเนินการของสหภาพแรงงาน จากการศึกษาพบว่า การสื่อสารที่มีต่อสหภาพแรงงานรวมถึงสมาชิกสหภาพแรงงานนั้นยังมีไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร แนวทางการแก้ไขปัญหของสหภาพแรงงาน ได้ใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการแก้ไขปัญหา

การสร้างการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในรูปแบบต่างๆ สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องวิธีการสร้างการมีส่วนร่วม (วิภาณี แม้นอินทร์, 2559) ดังนี้ การไปพบปะเยี่ยมเยียนสมาชิกตามองค์กรต่างๆ เนื่องจากการไปทัศนศึกษาในงานในโครงการพื้นที่อื่น ๆ ที่มีลักษณะเดียวกัน เพื่อรับทราบความคิดเห็นและเป็นการให้ข้อมูลกับประชาชน การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เนื่องจากการรับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งจากประชาชนที่อยู่อาศัยในท้องถิ่น ผู้นำชุมชน หรือผู้นำทางความคิดภายในชุมชน โดยผู้นำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจลงไปเป็นผู้รับฟังข้อมูลข่าวสารหรือปัญหาที่เกิดขึ้นหรือมีตัวแทนลงไปรับฟัง การจัดการประชุมให้บ่อยครั้งขึ้นและการสื่อสารให้เห็นถึงความสำคัญของการประชุม เนื่องจาก การจัดประชุมสาธารณะและการประชุมกลุ่มย่อย การประชุมเชิง

ปฏิบัติการ กิจกรรมในเชิงปฏิบัติการ ได้แก่การลงไปทดลองให้ชุมชนได้เห็นจริง เป็นวิธีการสื่อสารเพื่อสร้างการมีส่วนร่วม

การใช้ผู้นำเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมเพราะมีความคุ้นเคยต่อกัน สอดคล้องกับแนวคิดเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมของบุคคลในองค์กร (เรณูมาศ รักษาแก้ว, 2557) ที่ระบุว่า ภาวะผู้นำมีผลต่อการมีส่วนร่วมขององค์กรหรือบุคคลในองค์กร ในการกำหนดทิศทางของกระบวนการตัดสินใจ ขึ้นอยู่กับความเชี่ยวชาญ การยอมรับความร่วมมือ และความดึงดูดใจคือเหตุผลทางอารมณ์และอิทธิพลซึ่งเป็นพรสวรรค์เฉพาะตัวของผู้นำด้วย

การกระทำตนให้เป็นตัวอย่างด้านการเสียสละเวลาของผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ ซึ่งเป็นหนึ่งในกลยุทธ์ของภาวะผู้นำ ที่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทราวรรณ จุฑะพันธ์ (2552) ที่ผลการวิจัยระบุว่า กลยุทธ์การสื่อสารขององค์กรสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจมี 7 ประเภท ได้แก่ (1) กลยุทธ์ด้านเนื้อหาข่าวสาร ซึ่งประกอบไปด้วย รูปแบบของการสื่อสาร ลักษณะการใช้การสื่อสาร สัญลักษณ์ที่ใช้ในการสื่อสาร และการไหลของข่าวสาร (2) กลยุทธ์การเผยแพร่ข่าวสาร ซึ่งประกอบไปด้วย กลยุทธ์การดำเนินการประชาสัมพันธ์ กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ กลยุทธ์การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ (3) กลยุทธ์การโน้มน้าวใจ (4) กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายบุคคล (5) กลยุทธ์การดำเนินงานกิจกรรมสาธารณะ (6) กลยุทธ์สร้างพันธมิตร (7) กลยุทธ์แรงงานสัมพันธ์

ข้อเสนอแนะ

1. คณะกรรมการบริหารสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส.ควรกำหนดเงื่อนไขว่าถ้าขาดการประชุมติดต่อกันเกินกว่าสามครั้งโดยที่ไม่มีใบลาถือว่าให้พ้นสภาพจากการเป็นกรรมการบริหาร
2. คณะกรรมการบริหารสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส. ควรเป็นผู้ประสานงานติดตามการจ่ายเงินค่าสมาชิก และกำหนดแนวปฏิบัติในการจ่ายค่าสมาชิก
3. คณะกรรมการบริหารสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส. ต้องสร้างความเข้าใจกับองค์กรสมาชิกว่าการร่วมกิจกรรมกับสรส.ถือว่าเป็นภาระกิจหลักที่สำคัญเช่นเดียวกับการทำงานประจำตามมาตรา 59 ของพรบ. แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ 2543
4. คณะกรรมการบริหารสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส. ควรหยิบประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากนโยบายของรัฐบาลมาเป็นประเด็นในการสร้างการมีส่วนร่วมในการทำงานกับสรส.
5. คณะกรรมการบริหารสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ สรส. ควรหาช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสมไปยังสมาชิกเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการทำงานกับ สรส.

บรรณานุกรม

- ชัตติยา จันทโรติ. (2553). การมีส่วนร่วมในการบริหาร : ประสพการณ์จากสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค. [ออนไลน์] สืบค้นเมื่อ 29 ตุลาคม 2561.จาก
http://newtdc.thailis.or.th/result.aspx?ntk=subject_facet1&ntt=
http://newtdc.thailis.or.th/result.aspx?ntk=subject_facet1&ntt=
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์%20--%20ปัญหาพิเศษ.%20ศศ.ม.%20(การจัดการความขัดแย้ง)%
 202553

- จารุวรรณ กมลสินธุ์ จิรนนท์ กมลสินธุ์ บุญญฤทธิ์ ชลวิถี. (2562). การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจของประธานสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัย. วันศุกร์ที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2562. ณ อาคารศูนย์ภาษาและคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. หน้า 1169-1180.
- ธนวดี บุญลือ. (2544). **ทฤษฎีและแบบจำลองพื้นฐานทางการสื่อสาร**. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสาร. หน่วยที่ 9. หน้า 473-535. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. สาขาวิชานิเทศศาสตร์.
- นริรัตน์ สร้อยศรี. (2554). **พฤติกรรมการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบร่วมกันด้วยเว็บเควสท์เชิงสมรรถนะของนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ**. นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชานิเทศศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บวร ชื่นจิตต (2549). **บทบาทสหภาพแรงงานในองค์กรที่เป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ กรณีศึกษา บริษัทสยามโตโยตา อุตสาหกรรม จำกัด**. [ออนไลน์] สืบค้นเมื่อ 29 ตุลาคม 2561. จาก <http://library1.nida.ac.th/termpaper5/hrd/2550/19252.pdf>
- ภัทรวรรณ จุฑะพันธุ์. (2552). **กลยุทธ์การสื่อสารขององค์กรสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจในประเทศไทย**. [ออนไลน์] สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2561. จาก <http://cuir.car.chula.ac.th/xmlui/handle/123456789/19465>
- รายงานการประชุมคณะกรรมการกลาง สรส. (2562). **การประชุมคณะกรรมการกลางสรส. ครั้งที่ 1/62**. วันที่ 15 มกราคม 2562. ณ ห้องประชุม 802 ชั้น 8 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เพื่อการเกษตร.
- เรณูมาศ รักษาแก้ว. (2557). **การมีส่วนร่วมของประชาชน**. [ออนไลน์] สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2561. จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title>
- วิภาณี แม้นอินทร์. (2559). **มวลชนสัมพันธ์และชุมชนสัมพันธ์**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สำนักแรงงานสัมพันธ์. (2562). **รายงานสถานการณ์ด้านแรงงาน**. [ออนไลน์] สืบค้นเมื่อ 29 ตุลาคม 2561. จาก <http://relation.labour.go.th/2018/>
- อรสา ปานขาว. (ม.ป.ป.). **กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตรแบบมีส่วนร่วม**. เอกสารประกอบการสอน. สาขาวิชานิเทศศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อำนาจ โทบุราณ. (2553). **ปัจจัยทางการสื่อสารที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับสหภาพแรงงาน ของสมาชิกสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย**. [ออนไลน์] สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2561. จาก <https://dric.nrct.go.th/index.php?/Search/SearchDetail/235247>
- Cohen, J.M. and Uphoff, N.T. (1981). **Rural Development Participation : Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation**. Rural Development Committee Center for International Studies. USA: Cornell University.